

Kemijärven historia 3. osan valmistelutyöryhmän kokous

24.5.2023 klo 15.00-16.15, Kemijärven kaupungintalolla

Läsnä: pj. Lea Koskela, Janne Kaisanlahti, Lasse Ketonen, Pirjo Maunu, Veli-Matti Oinas ja Juha Pikkarainen

1. Palaverin avaaminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja Lea Koskela avasi kokouksen klo 15.00. Paikalla olivat kaikki työryhmän jäsenet.

2. Valmisteluryhmän tehtävä ja rooli/ viranhaltijan nimeäminen työryhmään

Keskusteltiin työryhmän tehtävästä ja sen suhteesta yhtäältä kaupunginhallintoon ja toisaalta tulevaan kirjoitusprosessiin.

Pidettiin välttämättömänä, että työryhmää täydennetään virkamiesedustajalla kaupungin johtoryhmästä. Tällöin tiedonkulun kaupunginjohton ja työryhmän välillä voidaan luottaa toimivan tehokkaammin. Vastaavien työryhmien toimintaa vertailtaessa eri paikkakuntien välillä (esim. Kajaani ja Nurmijärvi) havaittiin, että myös näissä työryhmissä oli mukana kaupungin virkamiesjohton edustajia.

Samoin muisteltiin, että kun Kemijärven historia 1. ja 2. osia kirjoitettiin, oli työryhmässä mukana mm. silloinen kaupunginjohtaja.

Työryhmän roolista todettiin, että työryhmän tarkoitus ei ole työryhmän ymmärryksen mukaan ainoastaan valmistella historiikkiprojektin aloitusta, vaan olla siinä mukana koko ajan, erityisesti tarjoamalla paikallistuntemusta tehtävään valittavan kirjan tekijän tueksi. Tämän vuoksi olisi johdonmukaisempaa, että valmistelutyöryhmä nimettäisiin historiatoimikunnaksi, mikä vastaisi paremmin tehtävänasettelua.

3. Kirjan sisällön ajallinen rajaus

Työryhmä keskusteli, kuten myös edellisessä kokouksessa, kirjan ajallisesta rajaamisesta. Vaikka tarkoitus on ollut, että kirja alkaisi siitä, kun Kemijärvestä tulee kaupunki 1.1.1973, pidettiin tärkeänä, että kirjassa käsiteltäisiin myös tapahtumia Kemijärven maalaiskunnan ja Kemijärven kauppalan aikana 1957–72, erityisesti painottaen niitä asioita, joiden käsittely on jäänyt vähemmälle 2. osassa. Nämä tapahtumat auttavat ymmärtämään myös Kemijärven kaupungiksi tuloa ja myöhempää kehitystä. Oltiin myös sitä mieltä, että 2. osaa tehtäessä ei tätä ajanjaksoa ole pystytty ajallisen läheisyyden takia tarkastelemaan riittävästi historiantutkimuksen keinoin. Pääpaino kirjassa on tietysti vuodesta 1973 eteenpäin.

4. Kilpailutuksen valmistelu

Työryhmä toivoo, että kilpailutus kirjan tekijästä voitaisiin käynnistää ennen kesää, jotta viimeistään syksyllä päästäisiin valitsemaan kirjan kirjoittaja.

Työryhmä on tutkinut vastaavia historiikkihankkeita mm. Kajaanista, Kiuruvedeltä ja Nurmijärveltä. Käytiin läpi eri kunnissa tehtyjä kilpailutusmenettelyjä vastaavanlaisten pitäjänhistoriikkien tekemisestä ja keskusteltiin eri vaihtoehdoista.

Päädyttiin rajoitetun menettelyn kannalle, jossa kilpailutus lähetetään vain historian tutkijoille, mutta useille ennakolta valituille tahoille.

Työryhmä päätti pyytää, että kaupunginhallitus käsitelisi asian pikimmiten ja antaisi valtuutuksen virkamiehelle, joka yhdessä työryhmän kanssa vastaisi kilpailutuksen tarkemmasta sisällöstä.

Kilpailutus suunnattaisiin maassamme oleville yliopistojen historian laitoksille ja Suomen tietokirjailijoille, Suomen tietokirjailijat ry:lle sekä Suomen Historialliselle Seuralle.

Kriteerinä historiikin kirjoittajalle olisivat vaatimus näytöistä historian tutkimuksessa (artikkeleita, kirjoja) sekä alan korkeakoulututkinto. Hakijan tulisi toimittaa omia julkaisujaan työryhmän luettavaksi.

Alustava työsuunnitelma historiikista laitettaisiin mukaan kilpailutukseen, esim. seuraavilla suuntaviivoilla

- maalaiskunnan ja kauppalan aika 1957–72 sekä Kemijärven kaupungin perustaminen
- Kemijärven kaupungin historia vuodesta 1973 nykypäivään saakka
- kunnallishallinnon kehitys, väestökehitys ja kaupunkirakenteen muuttuminen, elinkeinoelämä, sivistys- ja kulttuurielämä
- arkistolähteiden lisäksi myös henkilöhaastatteluja

5. Tiedotteen tekeminen

Päätettiin laatia tiedote Kemijärven historia 3 -hankkeen etenemisestä ja pyydetään kaupunkia laittamaan se kotisivuilleen sekä lähetetään se paikallismediaan (Koti-Lappi, Lapin Kansa, Lapin radio), kun kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen kilpailutuksesta ja muista nyt esillä olevista asioista.

6. Esitys kaupunginhallitukselle

Päätettiin esittää Kemijärven kaupunginhallitukselle mahdollisimman pian käsiteltäväksi seuraavaa:

- a.) Kilpailutus kirjan kirjoittajasta käynnistetään ns. rajoitetulla menettelyllä kesäkuun aikana ja sen yksityiskohtaisemmasta sisällöstä sovitaan päätöksen toimeenpanevan viranhaltijan ja työryhmän kesken.
 - b.) Kaupunginhallitus nimeää viranhaltijaedustajan työryhmän jäseneksi.
 - c.) Historiikki voi sisältää jonkin verran historian tutkimusta Kemijärvestä maalaiskunnan ja kauppalan ajalta, jolloin historiikin aikajänne alkaa vuodesta 1957.
 - d.) Valmistelutyöryhmän nimi muutetaan historiatoimikunnaksi.
- 3.) Ensi vuoden talousarvioon varataan 50.000 euroa hankkeen loppuun saattamiseen, sisältäen tulevan kirjoittajan palkkion lisäksi matka- ym. kulukustannukset sekä kirjan painatuksen.

Lisäksi todettiin, että työryhmän puheenjohtaja Lea Koskela voi pyydettäessä tulla esittelemään asiaa kaupunginhallitukselle. Työryhmä toivoo, että päätöksiä asiasta tehdään ennen kesälomia.

7. Muut asiat

Keskusteltiin tietojen hankkimisesta kirjaa varten ja pidettiin tärkeänä, että kirjoittaja ei perehdy yksinomaan arkistolähteisiin, vaan tapaa ja haastattelee mahdollisimman monia kemijärveläisiä. Päätettiin, että valittava kirjan tekijä järjestää aikanaan yhteistyössä historiatoimikunnan kanssa avoimia muistelutilaisuuksia mm. eri kylissä ja näin osallistetaan kemijärveläisiä kirjan tekemiseen.

8. Muut asiat

Pidetään seuraava työryhmän kokous mahdollisimman pian seuraavan kaupunginhallituksen kokouksen 5.6.2023 jälkeen. Ajankohdasta päätetään myöhemmin tarkemmin siten, että myös viranhaltijaedustaja pääsee osallistumaan kokoukseen.